

Sygn. akt II AKa 106/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2022r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Izabela Szumniak

Sędziowie: SA – Katarzyna Capałowska

SO (del.) – Anna Nowakowska (spr.)

Protokolant: – praktykant Oliwia Salwin

przy udziale Prokuratora - Karol Węgrzyn

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2022 roku

sprawy S. M. urodz. (...) w L., córki J. i I. z d. Z.

w przedmiocie zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 3 listopada 2021r. sygn. akt VIII Ko 29/20

1.zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądzone zadośćuczynienie obniża do kwoty 6 000 (sześć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

2.wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 106/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Sąd Okręgowy w Warszawie, wyrok z dnia 3 listopada 2021r., sygn. akt VIII Ko 29/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>	

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEZ ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	1.błąd w ustaleniach faktycznych (nieprawidłowe stwierdzenie, że zatrzymanie było „oczywiście niesłuszne”, 2.błąd w ustaleniach faktycznych (kwota zadośćuczynienia) 3.obraza art. 7k.p.k. i art. 410 k.p.k.	# zasadny # częściowo zasadny zarzut opisany w pkt 2 # niezasadne pozostałe zarzuty
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Ad.1 Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku prawidłowo wykazał, że zatrzymanie S. M. w dniu 25 lutego 2019r. - celem przedstawienia zarzutów, przesłuchania w charakterze podejrzanej i zastosowania środka zapobiegawczego – było niewątpliwie niesłuszne. W wywiedzionej apelacji prokurator nie zdołał skutecznie podważyć argumentacji Sądu meriti w tym zakresie. Ogólne wywody apelującego dotyczące przesłanek z art. 247 k.p.k. uzasadniających zatrzymanie są niewątpliwie prawidłowe. Bezsprzecznie bowiem wystarczającym do zastosowania tej instytucji i uznania prawidłowości		

jej realizacji, jest wystąpienie jednej z przesłanek szczególnych wymienionych w tym przepisie. Jednak prokurator nie zdołał wykazać, że ową przesłanką na gruncie przedmiotowej sprawy była obawa bezprawnego utrudniania postępowania, a także konieczność natychmiastowego zastosowania środków zapobiegawczych (art. 247§ 1 pkt 2 i § 2 k.p.k.). Hipotetyczne wywody prokuratora o możliwości utrudniania postępowania przez podejrzaną nie zostały przez niego w żaden sposób uprawdopodobnione. Tym bardziej, że – jak słusznie zauważył Sąd I instancji (podzielając w pełni stanowisko Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia uzewnętrznione w postanowieniu z dnia 4.06.2019r, sygn. akt II Kp 867/19) – S. M. wzywana wcześniej w charakterze świadka stawiała się, składając obszernie zeznania. Zasadnie w tym kontekście Sąd meriti podniósł także, że organ prowadzący postępowanie przygotowawcze nie podjął żadnej próby wezwania S. M. do Prokuratury na termin 25 lutego 2019r. celem przeprowadzenia z jej udziałem czynności procesowych. Te okoliczności w sposób oczywisty podważają słuszność twierdzeń apelującego, co do istnienia obawy utrudniania postępowania, uzgadniającej zatrzymanie. Podobnie jak podnoszona przez niego konieczność natychmiastowego zastosowania środków zapobiegawczych, skoro wystarczającym było zastosowanie środków wolnościowych. Nie ma przy tym potrzeby odnoszenia się do wywodów prokuratora dotyczących samego sposobu zatrzymania, bowiem prawidłowość dokonania tej czynności nie została zakwestionowana przez Sąd. Sąd Apelacyjny nie ma

wątpliwości, że skoro prokurator nie zdołał skutecznie wykazać chociażby jednej z przesłanek uzasadniających zatrzymanie S. M., to owo zatrzymanie w jej przypadku ocenić należało w kategoriach **niewątpliwie niesłusznego**, o którym mowa w art. 552 § 4 k.p.k. Prawidłowe są też ustalenia Sądu, iż zatrzymanie spowodowało u podejrzanej dolegliwości związane z pogorszeniem jej stanu zdrowia psychicznego.

W tym aspekcie Sąd meriti dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uwzględniając wskazania z art. 7 k.p.k. Już tylko z doświadczenia życiowego wynika, że stosownie środków przymusu i przebywanie w warunkach izolacji przeważnie wiąże się z typowymi dla takiej izolacji niedogodnościami dolegliwościami. Trafnie zatem Sąd Okręgowy ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w przedmiotowej sprawie, w tym opinii sądowo - psychiatrycznej biegłego sądowego z dnia 28 listopada 2020r. (k- 155-158), ale też zeznań świadków omówionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że owo zatrzymanie w przypadku podejrzanej było czynnikiem traumatycznym i miało wpływ na zaburzenia psychiczne trwających blisko rok, wymagających leczenia farmakologicznego i porad psychologicznych. Oceny tej nie podważają bynajmniej wywody apelującego, że już wcześniej (tj. przez zatrzymaniem) podejrzana miała kłopoty z pogorszeniem stanu psychicznego, co wynika z dokumentacji medycznej Centrum Psychiatrii Poznawczo-Behawioralnej w L.. Niewątpliwie

bowiem okoliczności towarzyszące jej zatrzymaniu nie pozostawały bez wpływu na stan zdrowia psychicznego podejrzanej, tylko – jak wynika z materiału dowodowego – spowodowały drastyczne jego pogorszenie. Trudno zatem zgodzić się z apelującym, że dokonując oceny w tej kwestii Sąd meriti obraził art. 7 k.p.k.

Ad.2

W ocenie Sądu Apelacyjnego częściowo zasadnym okazał się zarzut apelującego opisany w punkcie 2 apelacji, dotyczący wysokości zasądzonego odszkodowania.

Nie ulega wątpliwości, że zadośćuczynienie ma indywidualny charakter, między faktem zastosowania zatrzymania a szkodą powinien istnieć związek przyczynowy, a ostateczne ustalenia, jaka konkretnie kwota jest "odpowiednia", z istoty swej należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. W niniejszej sprawie ustalenie przez Sąd I instancji wysokości zasądzonej kwoty 15.000, złotych, jest o tyle dowolne, o ile Sąd faktycznie w sposób niewystarczający uwzględnił okoliczności mające wpływ na tą wysokość, tj. stosunkowo niedługi okres izolacji S. M., fakt, że sama czynność zatrzymania przeprowadzona została w prawidłowy sposób, a samo zatrzymanie nie było jedynym czynnikiem powodującym jej problemy natury psychicznej (vide: dokumentacja medyczna Centrum Psychiatrii Poznawczo-Behawioralnej w L.).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny częściowo zgodził się z zarzutem apelującego, iż zasądzona kwota

15 000 zł jest kwotą zawyżoną i nie odpowiadającą jednocześnie przeciętnej stopie życiowej. Tym bardziej, że wnioskująca nie wykazała utraconych korzyść materialnych na skutek zatrzymania. Powyższe spowodowało częściową zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie zasądzonego zadośćuczynienia do kwoty 6000zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Ad. 3

Zarzut obrazy art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. omówiony częściowo w pkt 2

Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeżeli: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.); stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść (art. 4 k.p.k.); jest wyczerpująco i logicznie – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego – umotywowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 k.p.k.). Zarzut obrazy procesowej normy określonej przepisem art. 7 k.p.k. jest tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Z pewnością nie może on sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami

tego sądu i ograniczać się do odmiennej oceny materiału dowodowego przez apelującego.

W kontekście tych rozważań uznać należy, że Sąd meriti w granicach swobodnej oceny dowodów bez wątplenia się utrzymał zasadnie przyjmując, że podstawą poczynionych ustaleń faktycznych mogą być – uznane za wiarygodne – zeznania wnioskodawczynie wsparte zeznaniami świadków (członków rodziny podejrzanej i jej współlokatorów), treść opinii sądowo - psychiatrycznej biegłego sądowego z dnia 28 listopada 2020r., dokumentacja medyczna (k-49,136, 155-158). Zasadności tego rodzaju oceny wskazanych wyżej źródeł dowodowych autor apelacji w najmniejszym nawet stopniu nie podważył. W żaden sposób ich wiarygodności nie podważa bowiem fakt odnotowania w dokumentacji medycznej nadesłanej przez Centrum Psychiatrii Poznawczo-Behawioralnej w L., że S. M. już rok przed zatrzymaniem, (na skutek rozstania z chłopakiem) odczuwała pogorszenie stanu psychicznego – na co wskazuje apelujący. Chociaż m.in. okoliczność ta miała wpływ na częściową zmianę zaskarżonego wyroku (o czym szerzej w pkt 2).

Wniosek

O zmianę wyroku poprzez oddalenie wniosku S. M.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<i>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
<u>1.</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
<i>Wyrok został utrzymany w mocy w tej części, w jakiej nie został zmieniony</i>	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
<i>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
<i>Obniżenie zasądzzonego zadośćuczynienia do kwoty 6000zł</i>	
Zwięźle o powodach zmiany	
Powody zmiany są tożsame z omówionymi w cz. 3 uzasadnienia.	

<i>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
<i>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</i>	

1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	Wydatkami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa, gdyż zgodnie z treścią art. 553 § 4 k.p.k.

przedmiotowe postępowanie jest wolne od kosztów sądowych.

	7. PODPIS	
	Katarzyna Capałowska Izabela Szumniak Anna Nowakowska	
1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	prokurator	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 listopada 2021r. sygn. akt VIII Ko 29/20	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana